

The Damned

Yönetmen: Luchino Visconti

Senaryo: Nicola Badalucco, Enrico Medioli, Luchino Visconti

Oyuncular: Dirk Bogarde (Frederick Bruckmann), Ingrid Thulin (Sophie Von Essenbeck)
1969 / İtalya, Batı Almanya / İtalyanca / 156'

Bir kişi için elini masaya vurup çevresindeki insanlara kendisini dinletebilmesi güç bir iştir ve insanlar bunu başarabilmek için kirlenmeyi, kana bulanmayı, manipüle edebilmeyi aynı anda yapmak zorunda kalabilirler. Özette 'lanetlenmeyi', isteyerek ya da istemeyerek, bu güç arayışında kabul ederek yollarına devam ederler. *The Damned*'in hikayesi de bu temelin üzerinde yükseliyor. Öykünün tek bir kişiyi merkeze alarak ilerdiğini söylemek zor; ayrıca kalabalık bir ailenin iç çekişmelerini izlerken filmin rotasının bir türlü oturmadığı fark ediliyor. Bu da daha filmin ilk dakikalarında birbiri arkasına seyirciye hücum eden farklı karakterlerin tanınmasını/takip edilmesini zorlaştırdığı gibi, filmin merkezine oturtmaya çalışılan karakterlerin sürekli değişmesi filmin seyircide belirsizlik duygusuyla ilerlemesine neden oluyor. Karakterler tam anlamıyla oturmaya başladığında da epey bir süre geçmiş oluyor. Anlatımdaki bu dağınıklık, özellikle de temposu böyle ağır bir filmde şaşırtıcı gelebilir. Bazı oyunculuklardaki abartılar/olmamışlıklar rahatsız edici; ama öte yandan filmin cutlardaki yaratıcı geçişlerini fark eden dikkatli izleyici için film zevkli bir seyre dönüşebilir.

Dağınıklığına rağmen izleyicinin merakını ayakta tutan karakterlerin başında Martin geliyor. Annesiyle olan ilişkisine dair sinyaller önceden veriliyor. Karakterlerin ilk olarak tanındığı doğum günü partisinde "sahnede" performans sergileyen torunların içinde aykırı duruşuyla Martin, bakılmak istenmeyen, üzerinden gözlerin kaçırıldığı bir karakter oluyor. Onun performansını bölen birtakım olaylar gerçekleşse de o, izleyicinin dikkatini kendi üzerinde toplamaya çalışarak sesini daha yükseltiyor. Onun seyircisi sahnenin tam önünde olmasına rağmen kimse onu dinlemiyor, direkt olarak yüzüne bakamıyor. Sesini yükseltmesinin bir anlamı kalmıyor. Martin elini masaya vurup kendini dinletebileceği konuma geldiğinde ise, onu dinleyecek kimse kalmıyor.

Modern Mephistopheles olarak okunabilir Aschenbach ise derdi asla tam olarak anlaşılabilen bir alacakaranlık karakteri. Ara sıra ortaya çıkıp Machiavelli'ye selam durarak nutuklar atması, manipüle ettiği insanların değişmesine rağmen onun güç dengesinin aynı kalması onun gerçekçiliğini sorgulatıyor, olmamışlığını fark ettiriyor.

Nasyonal sosyalizmin hızla yayıldığı bir dönemde geçmesine, politik argümanları kendisine fon olarak seçmesine rağmen *The Damned* politik bir film olarak alınmamalı. Filmde geçen politikaya dayalı diyaloglar insanların güç arzusunun, bencilliğinin varabileceği yerlerin gösterilmesi için yalnızca bir araç olarak kullanılmış. Alman yakın tarihi donanımının yeterli olmaması bu bağlamda bir eksiklik taşımıyor.

İki saati geçen süresiyle *The Damned*, başta belirttiğim temeline aldığı konusunu, her şeyin boca edildiği bir yemekte asıl tadını kaybeden iyi bir malzeme gibi kendi karmaşasının içinde kaybediyor. Uzun uzun pişirmekten mi, yanlış malzeme kullanmaktan mı ya da malzemeleri doğru kullanmamaktan mı bilinmez, sonunda ortaya karışık bir tat çıkıyor. Sonrasında tek keşkeniz, bu tada Charlotte Rampling'in biraz daha eklenmesi gerektiği oluyor.

Günlühal Kavaklıoğlu